

סילבוס

תולדות התאטרון במערב מימי-הביניים ועד לעת החדשה - 20119

תאריך עדכון אחרון 29-08-2023

2 HU Credits:

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תולדות התאטרון

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר עמרי סמית

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: omry.smith@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: 16:30-17:30

מורי הקורס:

ד"ר עמרי סמית

תאור כללי של הקורס:

- הקורס יסקור את הצורות הדרמטיות והתאטרוניות השונות שהתפתחו בעולם המערבי משלהי ימי

הביניים ועד לסיומה של המאה ה-17. היווצרותה של כל צורה תיקשר לאירועי מפתח היסטוריים, ולמאפייני התרבות הספציפית שבה הצורה התהוותה. נבחן גם את הזיקה שבין סוגות הדרמה שרווחו בתקופות השונות לבין מבני התאטרון שבהם הן הוצגו. יוצרי התאטרון הבולטים של כל תקופה יבחנו במבט כפול: כאומנים צייתנים שהתאימו עצמם למוסכמות והאפנות שרווחו בתקופתם, וכיוצרים חדשנים ששינו את פני הדרמה והתאטרון ושהשפעתם ניכרת עד ימינו אנו.

מטרות הקורס:

להציג בפני התלמידים את גילגוליו השונים של התאטרון המערבי בין המאות ה-10 וה-18 לספירה. השיעורים יסקרו את הקשרים המשמעותיים שבין תהליכים היסטוריים וחברתיים לבין סוגי הדרמה, מוסכמות התאטרון וחללי ההצגה שרווחו בתקופות ובמדינות השונות. התלמידים יתוודעו אל אנשי התאטרון המובילים שפעלו בטווח הזמן האמור, וידעו להבחין בין השתלבותם של אלה במסגרות המוסכמתיות הקשיחות, לבין חריגתם היצירתית מהן.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לסקור בכלליות את צורות הדרמה והתאטרון הבולטות שהתפתחו בעולם המערבי בין המאות ה-10 וה-18;

להצביע על הקשרים שבין צורות הדרמה והתאטרון האמורות לבין אירועים היסטוריים ותהליכים חברתיים שהתרחשו בסמיכות להן;

לעמוד על הזיקה שבין סוגות הדרמה השונות שתוצגנה בקורס לבין החללים התאטרוניים הייחודיים שבהם הן הוצגו בשעתן;

ולסקור את יוצרי התאטרון הגדולים שפעלו בתקופות ובמדינות השונות, ואת האופנים היצירתיים שבהם הם שינו את פניה של אמנות הבמה.

דרישות נוכחות (%) :

0

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה פרונטלית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1) מבוא לתאטרון ימי-הביניים: "לידת התאטרון מרחם הכנסייה" -- מיתוס מול מציאות מחזה שידון בכתה: "מה אתן מחפשות?" (Quaeritis Quem?)

2) המשך הדיון בתאטרון ימי-הביניים: המיסטריות, מחזות הנס ומחזות המוסר קריאת חובה: "המחזה של אדם" (Adam's Jeu Le)

(3) המשך הדיון בתאטרון ימי-הביניים: מחזות המוסר ו"המלחמה על נפש האדם" (Psychomachia) קריאת חובה: "כלאדם" (Everyman)

(4) תאטרון הרנסנס האיטלקי: ההומאניזם ו"הקומדיה הלמדנית" קריאת חובה: "קומדיית התיבה" (Cassaria La)

(5) תאטרון הרנסנס האיטלקי (המשך): חידושיה של ה"קומדיה הלמדנית" והתאטראות שנבנו באיטליה במאות השש-עשרה והשבע-עשרה קריאת חובה: "הקומדיה של קאלאנדרו" (Calandria La)

(6) תאטרון הרנסנס האיטלקי (המשך). הקומדיה דל'ארטה: דמויות-הטיפוס ואופני ההצגה

(7) הרנסנס התאטרוני באנגליה: הרקע ההיסטורי ומקומו של התאטרון בחיי העיר המתפתחת קריאת חובה: "דוקטור פאוסטוס"

(8) המשך הדיון בתאטרון הרנסנס האנגלי: הצורות החפשיות של הדרמה האנגלית והזיקה שבינן לבין מבני התאטרון הציבוריים והפרטיים קריאת חובה: "אותלו"

(9) התאטרון האנגלי-רנסנסי, המשך: המחזה ההיסטורי והתפתחות התודעה הלאומית באנגליה קריאת חובה: "הנרי החמישי"

(10) רנסנס אנגלי (המשך): אפני הכתיבה המגוונים של שיקספיר וביטויים הבימתי; מורכבותה וחמקמקותה של היצירה השיקספירית קריאת חובה: "מהומה רבה על לא דבר" (גם: "המון רעש על לא כלום")

(11) תאטרון הרנסנס הספרדי: עלייתו של התאטרון העממי בתור הזהב הספרדי, ודעיכתו בימי שקיעתה של האימפריה קריאת חובה: "החיים הם חלום" (o±sue es vida La / Dream a ls Life)

(12) הניאוקלאסיקה הצרפתית: התאטרון כמיקרוקוסמוס של שינויים פוליטיים ותהליכים חברתיים בצרפת של המאה השבע-עשרה קריאת חובה: "לה סיד" (Cid Le)

(13) צרפת הניאוקלאסית, המשך: האמנות והתאטרון הניאוקלאסיים כשיקוף של השאיפה "לתבנת" ולתרבת את הטבע קריאת חובה: "פדרה"

(14) המשך הדיון בתאטרון הניאוקלאסי הצרפתי: מולייר ומלחמתו במכחישי הטבע של החברה הצרפתית הגבוהה קריאת חובה: "בית ספר לנשים" ו"החולה המדומה"

אנונימי, כלאדם, תרגום, מבוא והערות מאת עמרי סמית, בני-ברק: הוצאת הקיבוץ המאוחד, 2003.
[PR 1261 E81 2003]

אריוסטו, לודוביקו, קומדיית התיבה (Cassaria La), תרגום עמרי סמית. [פרטים נוספים בשיעור]

מולייר, בית ספר לנשים, תרגום אהוד מנור, רמת-גן: הוצאת בית צבי, תשמ"ז. [1987 E31 1832]
ניתן גם לקרוא את תרגומה של לאה גולדברג (ירושלים: מוסד ביאליק, תשכ"ז). [E31 1832 PQ].
1967]

_____, החולה המדומה, תרגום יהושע סובול, תל אביב: הוצאת אור עם, 1990.
[PQ 1835 A2 V31 1990]

ראסין, ז'אן, פדרה, תרגום נתן אלתרמן, תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1977. [A21 1898 PQ]
1980]

שיקספיר, ויליאם, אותלו, תרגום דורי פרנס:
<http://www.shakespeare.co.il/play.php?playothello>

_____, המון רעש על לא כלום [גם: מהומה רבה על לא דבר], תרגום דורי פרנס:
<http://www.shakespeare.co.il/play.php?playmuch-ado-about-nothing>

Anonymous, *Le Jeu d'Adam*, translated by Lynette R. Muir, Leeds: Philosophical and
Literary Society, 1970. [שקולניקוב חנה שליקטה קובץ בתוך נמצא המחזה] [PN 6120 M44
S36]

Corneille, Pierre, *Le Cid*, translated by Rosalie Feltenstein, New York: Barron's
Educational Series, 1953. [PQ 1749 A52]

או במהדורה הבאה:

_____, *The Cid*, translated by Roscoe Mongan, Book Jungle, 2007.
[PQ 1745 E5 C43 2007]

או בגרסת האינטרנט של המהדורה האחרונה:

http://en.wikisource.org/wiki/The_Cid

Ethelwold (Bishop of Winchester), *Quem Quaeritis?*, Nagler, A. M. (ed.), *A Source
Book in Theatrical History*, New York: Dover, 1959, pp. 39-41.

מאמר אקדמי למבחן:

Konigson, Elie, *Religious Drama and Urban Society in France at the End of the
Middle Ages*, *Themes in Drama*, vol. 1, 1979, pp. 23-35.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :
מבחן בכתב / בחינה בעל פה / מבחן מעשי 100 %

מידע נוסף / הערות:

המרצה יכתוב ויפיץ לאחר כל הרצאה סיכום שיעור קריא, בהיר ומפורט מאד, הכולל גם את המושגים והשמות שנלמדו, בתעתיקים עבריים ולועזיים.

במילים אחרות, הסטודנטים מוזמנים פשוט לשבת בשיעור ולהקשיב בנחת, מבלי לבזבז משאבים פיזיים ומנטליים ברישום הנאמר.

החומרים למבחן:

(1) המחזות;

(2) סיכומי השיעור;

(3) המאמר האקדמי שפרטיו מופיעים בסעיף "קריאת חובה".